

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1So/8/2015
Identifikačné číslo spisu: 6014200567
Dátum vydania rozhodnutia: 16.11.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:6014200567.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igor Belka a členov senátu JUDr. Ing. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD., v právnej veci navrhovateľov: 1/ U. F.Š., rod. Č., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. Č.. X, Y. F., 2/ A. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. Z., J. K. Č.. X/XX, 3/ E. F., rod. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XXX/X, F., ako právni nástupcovia po neb.: E. F., nar. XX. G. XXXX, zomr. XX.H. XXXX, naposledy bytom L. Č.. X, Y. F., proti odporkyňi: Sociálna poisťovňa - ústredie, ul. 29. augusta 8 - 10, 813 63 Bratislava, o starobný dôchodok, o odvolaní pôvodného navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 21Sd/95/2014-15 zo dňa 21.októbra 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 21Sd/95/2014-15 zo dňa 21.októbra 2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil v zmysle podľa § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) preskúmané rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X z 12.02.2014 a zmenové rozhodnutie zo dňa 11.04.2014 (v časti odôvodnenie), ktorými odporkyňa podľa § 259 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení /ďalej len zsp/ a podľa § 122 zákona č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov, § 161 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení zamietla žiadosť navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku

od XX.XX.XXXX.

Krajský súd tak rozhodol potom, čo sa stotožnil so záverom odporkyne, že vzhľadom na to, že navrhovateľ v I. pracovnej kategórii získal len 9 rokov služby nespĺnil podmienky uvedené v § 122 zákona č. 121/1975 Zb. a preto mu nevznikol nárok na starobný dôchodok. Podľa názoru súdu z dôvodov uvedených v zmenovom rozhodnutí odporkyne navrhovateľ nespĺňa podmienky pre priznanie starobného dôchodku ani podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení a podľa zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, preto konštatoval, že odporkyňa postupovala v súlade s príslušnými právnymi predpismi a napadnuté rozhodnutia potvrdil.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ včas odvolanie, v ktorom namietal, že rozsudok nevzal do úvahy uznesenie ústavného súdu o policajtoch a vojakoch, ktorí poberajú výsluhový dôchodok a odpracovali viac rokov v civilnom povolaní a neboli zohľadnené ani jeho argumenty, že výsluhový dôchodok je za pracovný úraz, ktorý utrpel počas výkonu vojenského povolania. Poukázal na to, že odpracoval 30 rokov t.j. 9 rokov v armáde a 31 rokov v civile, do invalidného dôchodku išiel z civilného zamestnania a správne mu i tento mala platiť Sociálna poisťovňa, nakoľko tento nesúvisel s jeho úrazom v armáde, zo Sociálnej poisťovne však nepoberá žiadny dôchodok a táto tak porušuje jeho ústavné práva.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu uviedla, že dôvody, ktoré uvádza navrhovateľ v odvolaní, nepovažuje za opodstatnené. Podľa jej názoru súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, na základe ktorého náležite právne posúdil vec, pričom nezistil nezákonnosť preskúmaných rozhodnutí. S poukazom na to, že navrhovateľ v I. pracovnej kategórii získal 9 rokov doby služby, konštatovala, že nespĺnil podmienky uvedené v § 122 zákona č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení a pretože do 31. decembra 2003 nespĺnil podmienky uvedené v § 26a zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov, t. j. nezískal najmenej 10 rokov obdobia dôchodkového poistenia zo všeobecného systému sociálneho poistenia, nevznikol mu podľa tejto právnej úpravy nárok na pomerný starobný dôchodok; trvala na tom, že žiadosť navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku bola zamietnutá správne a v súlade s príslušnými právnymi predpismi.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.) skúmajúc podmienky konania (§ 103 O.s.p.) zistil (podľa Oznámenia o úmrtí evidovaného vo zväzku 20. ročník 2015 strana 124 por. č. 80 vydaného Matričným úradom Mesta Veľký Krtíš dňa 16.3.2015), že v priebehu odvolacieho konania navrhovateľ dňa XX.X.XXXX zomrel. Podľa Osvedčenia o dedičstve Okresného súdu vo Veľkom Krtíši sp. zn. 3D123/2015-56 Dnot 136/2015 z 05.10.2015 dedičmi zo zákona sú U. F., rod. Č., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. Č. X, Y. F., A. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. Z., J. K. Č. X/XX, E. F., rod. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom M.Í. XXX/X, F., s ktorými súd v súlade s ustanovením § 107 ods. 3 O.s.p. ďalej pokračoval v konaní. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že odvolanie pôvodného navrhovateľa nie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 16.novembra 2016 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 244 ods. 1, 2 a 3 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. V správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté.

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu, preto primárne, v medziach odvolania, preskúmal Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku zo 16.12.2013 od XX.XX.XXXX.

V konaní nebol sporný skutkový stav tak ako ho zistil súd prvého stupňa z obsahu pripojeného administratívneho spisu odporkyne t.j., že podľa potvrdenia Krajskej vojenskej správy Bratislava č. 960106/72 z 15. júna 1988 bol navrhovateľovi od X. O. XXXX priznaný invalidný dôchodok podľa § 171 zákona č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení a vykonávacích predpisov, ktorý sa od 1. júla 2002 podľa zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov považuje za invalidný výsluhový dôchodok. Invalidný dôchodok navrhovateľa bol vypočítaný z celkovej započítateľnej doby 39 rokov, z toho v I. pracovnej kategórii 9 rokov a v III. pracovnej kategórii 30 rokov.

Žiadosť navrhovateľa zo 16.12.2013 o priznanie starobného dôchodku od XX.XX.XXXX odporkyňa napadnutými rozhodnutiami s odkazom na ust. § 122 ods. 1 zákona č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení, § 161 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, § 259, § 273 ods. 5 a § 293aa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení zamietla.

Odvolací súd sa vzhľadom na totožnosť námietok navrhovateľa uvedených v odvolaní s tými, ktoré uplatnil v opravnom prostriedku pred krajským súdom, s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu, konštatuje správnosť dôvodov na základe ktorých krajský súd rozhodol o potvrdení napadnutých rozhodnutí odporkyne.

Súd prvého stupňa dôvodne poukázal na ust. § 259 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení a § 161 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení

Podľa § 259 ods. 1 zákona v znení zákona č. 721/2004 Z. z. v konaniach o nárokoch na dávky, ktoré vznikli pred 1. januárom 2004, o ktorých nebolo do tohto dňa právoplatne rozhodnuté, a o priznaní, odňatí alebo zmene sumy dávky sa rozhodne podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003.

Podľa § 161 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení o nárokoch nadávky, ktoré vznikli pred 1. októbrom 1988 a o ktorých sa do tohto dňa právoplatne nerozhodlo, sa rozhodne podľa prv platných predpisov s odchýlkami ďalej ustanovenými.

Podľa § 122 ods. 1 zákona č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení na plný starobný dôchodok má nárok vojak z povolania, ktorý bol zamestnaný najmenej 25 rokov a v dobe služby v ozbrojených silách dosiahol vek aspoň

55 rokov, ak vykonával najmenej 20 rokov službu v ozbrojených silách zaradenú do I. kategórie funkcií, 57 rokov, ak vykonával najmenej 20 rokov službu v ozbrojených silách zaradenú do II. kategórie funkcií.

Podľa § 122 ods. 2 citovaného zákona ako vojak z povolania má nárok na plný starobný dôchodok aj občan, ktorý bol vojakom z povolania, získal najmenej 25 rokov doby zamestnania a v čase trvania zamestnania dosiahol vek aspoň

- a) 55 rokov, ak vykonával najmenej 20 rokov službu výkonného letca v ozbrojených silách, tejto službe sa stavia na roveň výkon funkcie špeciálnej povahy alebo mimoriadneho stupňa nebezpečnosti, ktoré určia vo svojej pôsobnosti ministri národnej obrany a vnútra Československej socialistickej republiky,
- b) 60 rokov, ak vykonával najmenej 20 rokov inú službu zaradenú do I. alebo II. kategórie funkcií v ozbrojených silách.

Nakoľko navrhovateľ v zmysle informácie krajskej vojenskej správy získal v I. pracovnej kategórii 9

rokov doby služby, aj podľa názoru odvolacieho súdu bol záver odporkyne, že navrhovateľ podmienky uvedené v § 122 zákona č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení nesplnil dôvodný.

Na poistenca, ktorému bol priznaný výsluhový dôchodok bez prihliadnutia na doby poistenia (zabezpečenia) zo všeobecného systému sociálneho poistenia (zabezpečenia), ktorému bol priznaný výsluhový dôchodok a ktorý vek 60 rokov dovŕšil do 31. decembra 2003 sa vzťahuje osobitná právna úprava § 26a zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov, ak získal najmenej 10 rokov doby zamestnania do 31. decembra 2003 alebo splnil podmienku potrebnej doby zamestnania 10 rokov po 31. decembri 2003 s pripočítaním obdobia dôchodkového poistenia, ak zákon neustanovuje inak.

Inak určuje zákon č. 461/2003 Z. z. nárok na starobný dôchodok poistencovi, ktorému bol priznaný výsluhový dôchodok, ktorý vek 60 rokov dovŕšil do 31. decembra 2003 a podmienku potrebnej doby zamestnania 10 rokov s pripočítaním obdobia dôchodkového poistenia splnil po 31. decembri 2007. Nárok na starobný dôchodok sa posúdi podľa § 273 ods. 5 v spojení s § 293aa zákona v znení neskorších predpisov.

Podľa § 26a ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby má nárok na pomerný starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 10 rokov a dosiahol vek 60 rokov.

Podľa § 26a ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov policajtovi, profesionálnemu vojakovi a vojakovi prípravnej služby sa clo doby zamestnania potrebnej na nárok na pomerný starobný dôchodok nezapočítava profesionálna služba, ak túto službu vykonával v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok alebo ak policajtovi, profesionálnemu vojakovi a vojakovi prípravnej služby bol priznaný invalidný výsluhový dôchodok.

Nakoľko navrhovateľ do 31. decembra 2003 nesplnil podmienky uvedené v § 26a zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov, t. j. nezískal najmenej 10 rokov obdobia dôchodkového poistenia zo všeobecného systému sociálneho poistenia, podľa tejto právnej úpravy mu nárok na pomerný starobný dôchodok nevznikol.

Podľa § 273 ods. 2 zákona poistenc, ktorý dovŕšil vek potrebný na nárok na pomerný starobný dôchodok pred 1. januárom 2004 a podmienku potrebnej doby zamestnania podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 spĺňa len s pripočítaním obdobia dôchodkového poistenia získaného po 31. decembri 2003 má nárok na pomerný starobný dôchodok podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003.

Podľa § 293aa zákona v znení neskorších predpisov poistenc, ktorý pred 1. januárom 2004 dovŕšil vek potrebný na nárok na starobný dôchodok a do 31. decembra 2007 nezískal počet rokov dôchodkového poistenia sa podmienky na nárok na starobný dôchodok po 31. decembri 2007 posudzujú podľa § 273 ods. 5 zákona v znení zákona č. 721/2004 Z. z.

Nakoľko navrhovateľ do 31. decembra 2007 nezískal najmenej 10 rokov obdobia dôchodkového poistenia, nárok na starobný dôchodok sa posudzuje podľa § 273 ods. 5 zákona v znení zákona č. 721/2004 Z. z.

Podľa § 273 ods. 5 zákona v znení zákona č. 721/2004 Z. z. vzniká nárok na starobný dôchodok poistencovi, ktorý dovŕšil vek potrebný na nárok na starobný dôchodok pred 1. januárom 2004, do 31. decembra 2004 nesplnil podmienku potrebnej doby zamestnania podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003, ak získal najmenej 10 rokov obdobia dôchodkového poistenia a dovŕšil vek najmenej 62 rokov. Nárok na starobný dôchodok vzniká najskôr od 1. januára 2005.

Podľa uvedeného ustanovenia sa v súlade s § 293aa ods. 1 zákona v znení zákona č. 555/2007 Z. z. posudzujú podmienky nároku na starobný dôchodok aj vtedy, ak poistenc nezískal počet rokov obdobia

dôchodkového poistenia na nárok na starobný dôchodok do 31. decembra 2007.

Vek potrebný na nárok na starobný dôchodok navrhovateľ podľa § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení dosiahol dovŕšením 60 rokov veku, dňa XX. G. XXXX.

Do 31. decembra 2003 však navrhovateľ potrebný počet rokov doby zamestnania podľa § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb., to znamená 25 rokov doby zamestnania nezískal.

Na základe zisteného skutkového stavu veci, uvedených právnych skutočností a po vyhodnotení odvolacích námietok Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že navrhovateľ nespĺňal podmienky pre vznik nároku na starobný dôchodok podľa § 65 a § 274 ods. 1 zákona o sociálnom poistení v spojení s § 14, § 21 a § 174 ods. 1 zákona o sociálnom zabezpečení, rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o starobný dôchodok boli preto v súlade so zákonom, vychádzali zo správneho právneho posúdenia veci a súd prvého stupňa nepochybil, ak ich potvrdil, preto odvolací súd jeho rozsudok s poukazom na § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 250k ods. 1 a § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, lebo navrhovateľ v konaní nebol úspešný a odporkyňa nárok na náhradu trov konania nemá.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.